

застосування жувальної гумки може спричинити розвиток гастриту і виразкової хвороби шлунку.

Література

1. Борисенко А. В. Кариес зубов. – К.: Книга плюс.–2000. – 342 с.
2. Боровский Е. В., Леус П. А. Кариес зубов. – М.: Медицина.–1979. – 255 с.
3. Левицкая А. П., Мизина И. К. Зубной налет. – К.: Здоровье, 1987. – 90 с.
4. Лукиных Л. М. Кариес зубов (этиология, клиника, лечение, профилактика). 3-е издание. – Н.Новгород: Издательство НГМА, 1999 – 87 с.
5. Марченко А. И. с соавт. Фармакотерапия в стоматологии. – К.: Здоровье, 1986. – 197 с.
6. Овруцкий Г. Д., Леонтьев В. К. Кариес зубов. – М.: Медицина.–1986. –144с.
7. Окушко В. Р. Функциональная кислотоустойчивость эмали: факт или миф? – Дент Арт. – 1996. – №4. – с. 9-12.

ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ КЛІТИННОЇ ЛАНКИ ІМУНІТЕТУ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ВЕРХІВКОВИЙ ПЕРІОДОНТИТ

Ніколішин А.К., Сідаш Ю.В.

Вищий державний навчальний заклад України "УМСА"

Вступ. В останні роки багато уваги приділяється вивченню імунних механізмів у розвитку і перебігу хронічної одонтогенної інфекції [1,2,3].

Однак при хронічних одонтогенних вогнищах та інших ускладненнях щелепно-лицьової ділянки необхідно не лише визначати показники загального імунітету, а в якості оцінки стану місцевого імунітету, досліджувати вміст субпопуляцій Т-лімфоцитів периферійної крові в порожнині рота [4].

В зв'язку з цим **метою** нашого дослідження стало вивчення клітинного імунітету капілярної крові слизової оболонки в ділянці перехідної складки присінку ротової порожнини у хворих на хронічний верхівковий періодонтит.

Матеріали і методи. Для вирішення поставленої мети нами були обстежені хворі з хронічним гранулюючим та хронічним гранулематозним періодонтитом та практично здорові особи, які в анамнезі не мали стоматологічну та соматичну патологію. Дослідження проводилось до та після проведеного лікування.

Результати та їх обговорення. За результатами проведеного імунологічного дослідження встановлено, що у хворих основної групи спостереження відмічалось порушення показників – тенденція до зниження вмісту CD³⁺ Т – клітин, CD⁴⁺ Т – хелперів / індукторів та невиразні зниження Т – ефекторних клітин (CD⁸⁺). Рівень показників клітинного імунітету у хворих на хронічний верхівковий періодонтит, яким проводили традиційну терапію показав, що прояви місцевої локальної імунологічної недостатності збереглися, на відміну від групи, в якій був запропонований метод лікування, з призначенням імунокорегуючих препаратів, а саме: відмічено певне відновлення показників CD³⁺ – клітин в напрямку зростання із підвищенням відносного вмісту CD⁸⁺ Т – ефекторів.

Висновки. Проведене вивчення показників клітинного імунітету капілярної крові слизової оболонки в ділянці перехідної складки присінку ротової порожнини у хворих на хронічний верхівковий періодонтит показує, що вміст основних популяцій імуніцитів у здорових людей підвищений відносно хворих основної групи. Взагалі у хворих на хронічний верхівковий періодонтит спостерігається

помірна локальна імунна недостатність. Традиційне лікування не призвело до відновлення цих показників. Застосування запропонованого методу певною мірою посилило місцевий імунологічний захист.

Література

1. Иорданишвили А. К. Эндодонтия плюс / А. К. Иорданишвили, А. М. Ковалевский. – СПб.: Нор-Мед-Издат, 2001. – 184 с.
2. Максимовский Ю. М. Состояние иммунитета при хроническом верхушечном периодонтите и влияние иммуномодулятора на его течение / Ю. М. Максимовский, Т. Г. Робустова, А. В. Митронин // *Стоматология*. – 1988. – Т. 67, №5. – С. 21-23.
3. Прийма Н. В. Состояние местного иммунитета полости рта при верхушечном периодонтите у больных с сопутствующим хроническим пиелонефритом / Н. В. Прийма, Л. И. Авдоница, А. И. Гордиенко и др. // *Вісник проблем біології і медицини*. – 2005. – №3. – С. 145-150.
4. Ткаченко П. И. Местные защитные реакции полости рта при воспалительных заболеваниях челюстно-лицевой области / П. И. Ткаченко, А. М. Гоголь // *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії*. – 2002. – Т.2, Вип.2 (4). – С. 20-23.

СТОМАТОЛОГІЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ОСІБ СТАРШИХ ВІКОВИХ ГРУП М. ПОЛТАВИ І ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ніколішин А.К., Зайцев А.В.

ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія”

Зараз в Україні, як і в усьому світі, збільшується чисельність людей похилого віку [4, 8, 9]. Це свідчить про стабілізацію старшої вікової групи в людській спільноті. Старість є одним з рівноцінних етапів життєвого шляху. Статус пізнього віку є характеристикою цієї соціальної групи, впливає на кожного її члена [2]. Старший віковий контингент існує тривалий час, який захопив початок і зростання науково-технічного прогресу, пережив епохальні в людській цивілізації події 20-го століття. Дані обставини мають відбитися на стані здоров'я вказаного вікового цензу.

З метою вивчення розповсюдженості, інтенсивності а також особливостей клінічних проявів карієсу зубів у осіб немолодого і похилого віку в узгодженні із загальноприйнятими рекомендаціями [6, 7] ми провели обстеження органів порожнини рота в 2007-2009 рр. у 102 пенсіонерів м. Полтави і сіл Полтавської області.

Пенсіонери оглядалися на базі обласної клінічної стоматологічної поліклініки і госпіталю ветеранів війни м. Полтави. Формування вікових груп проводилося з урахуванням рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я [10].

До групи осіб літнього віку увійшла 41 людина, з яких 15 чоловіків і 26 жінок. З них 14 чоловіків і 21 жінка – мешканці міста, 1 чоловік і 5 жінок мешкають в селах Полтавської області. До групи старечого віку увійшла 61 людина, з яких 42 чоловіки і 19 жінок. З них 26 чоловік і 15 жінок мешкають в місті, а 16 чоловіків і 4 жінки – мешкають в селах. У всіх хворих визначали поширеність карієсу та його інтенсивність (КПВ), а також особливості клінічних проявів ураження, покалізацію каріозних порожнин тощо.